

Återrapportering Insamling Öster Malma/ Södermanland 2011/2012

Göran Ericsson, Anne Marie Dalin och
Jonas Malmsten

Sveriges Lantbruksuniversitet
Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö

Rapport 6

Swedish University of Agricultural Sciences
Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies

Umeå 2012

Denna serie rapporter utges av Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö vid Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå med början 2011. Serien publiceras endast elektroniskt på institutionens hemsida www.slu.se/viltfiskmiljo .

This series of Reports is published by the Department of Wildlife, Fish, and Environmental Studies, Swedish University of Agricultural Sciences, Umeå, starting in 2011. The reports are only published electronically at the department home page www.slu.se/viltfiskmiljo .

E-post till ansvarig författare
E-mail to responsible author Goran.Ericsson@slu.se

Nyckelord
Key words älg, jakt, insamling, käkar, reproduktionsorgan,
Öster Malma

Ansvarig utgivare
Legally responsible Hans Lundqvist

Institutionen för Vilt, Fisk och Miljö
Sveriges lantbruksuniversitet
901 83 Umeå

Adress
Address *Department of Wildlife, Fish, and Environmental
Studies
Swedish University of Agricultural Sciences
SE-901 83 Umeå
Sweden*

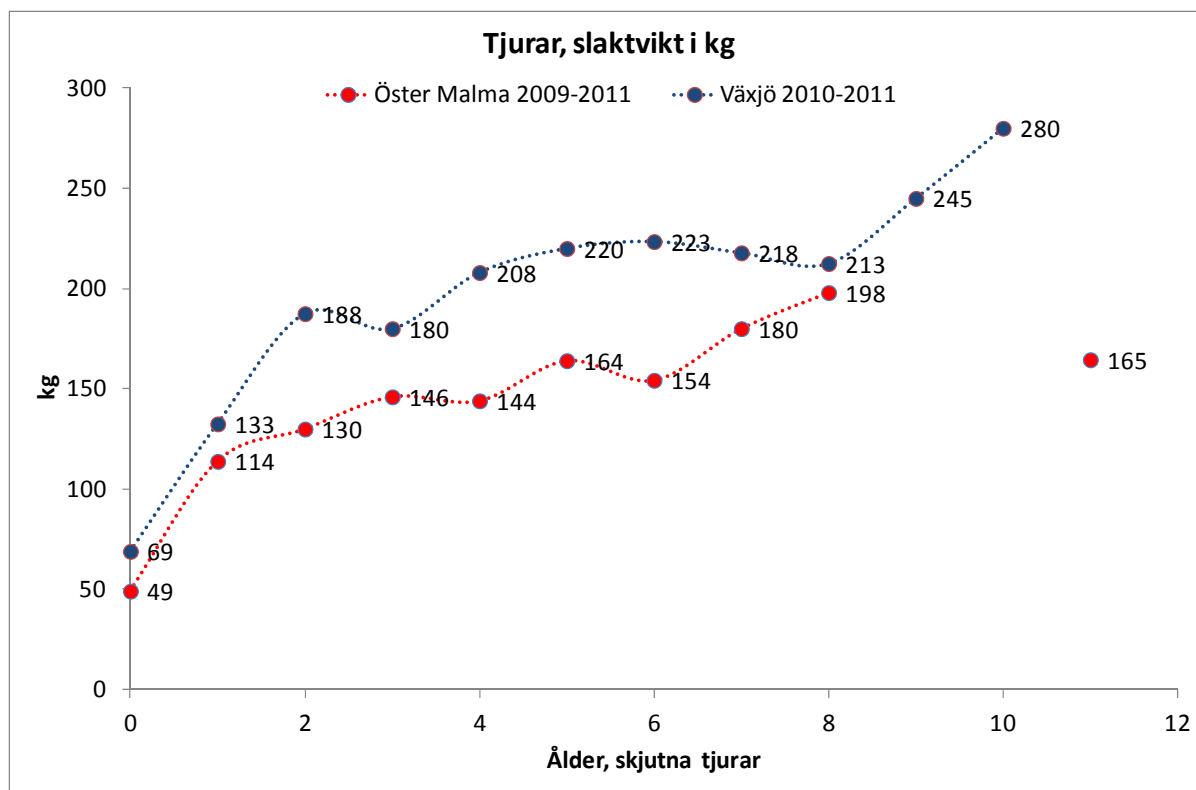
Åtterrapportering Insamling Öster Malma/ Södermanland 2011/2012

Andra årets insamling är sammanställd. Till er som varit inblandade i insamlingen vill SLU och SVA rikta ett stort tack för er insats under jaktåret 2011/2012. Här får du en kort sammanfattning av resultaten. Sprid resultaten gärna! Rapporten går också att läsa på www.alg-forskning.se där vi lägger ut information. Vill du ha våra resultat som presentationsbilder hör av dig till fredrik.stenbacka@slu.se.

Resultat i korthet – Öster Malma 2011/2012

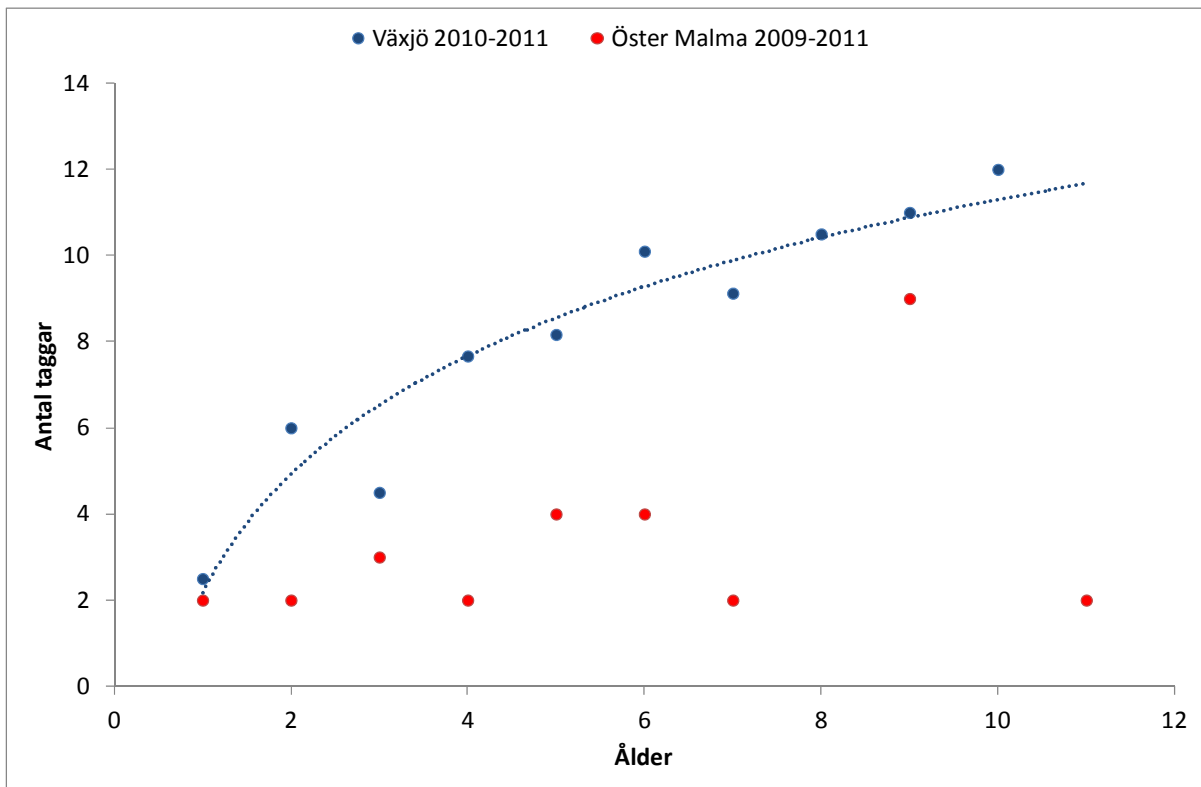
1. Vi fick in data från 65 (39 hondjur, 25 handjur, 1 obestämd) djur. Av dessa var 30 stycken kalvar. Vi fick vikter rapporterade från 55 djur (85 %) och kunde åldersbestämma 57 djur (88 %).
2. Kor äldre än kalv; 4.8 år genomsnittlig ålder. Baseras på 16 kvigor och kor. Två kor var äldre än 10 år.
3. Tjur äldre än kalv; 4.1 år genomsnittlig ålder. Baseras på 11 fjolingar och tjurar. Fem tjurar 2.5 år eller yngre. Övriga var 3.5, 5.5, 6.5, 9.5 och 10.5 år.
4. Medelvikt kvigkalvar 48 kg (15 st), tjurkalvar 44kg (14st). En kalv var könet inte inrapporterad, den vägde 45 kg. Den minsta kvigkalven vägde 26 kg, den minsta tjurkalven vägde 27 kilo.
5. Medelvikten för hondjur 1.5 år var 78 kg (6 st), för kor äldre än 1.5 år var medelvikten 136 kg (10 st), för fjolingar var medelvikten 122 kg (5 st) och för tjurar äldre än 1.5 år var medelvikten 169 kg.
6. Av 18 hondjur undersökta med kompletta organ var 10 st kvigor i åldrar mellan 1.5 och 4.5 år (!). Av de 10 kvigorna var sex st ej köns mogna. Av övriga kvigor var en mitt i brunst men ej betäckt, två stycken nyligen betäckta (inom ca en vecka), och en (skjuten i januari) var dräktig med ett foster. Av de 8 korna var fyra nyligen betäckta (inom ca en vecka), en hade passerat brunst men var ej betäckt (15 okt), en var tidigt dräktig (den 20 nov), och två var anöstrala. Anöstral innebär att de inte hade någon aktivitet i äggstockarna och således vid tiden för sin död ej fertila. Hos de bägge djuren hade en livmoderinfektion och en var i dålig kondition efter en trafikskada.

Liksom förra året, jämför vi resultaten i våra figurer med de resultat vi har fått från vårt referensområde i Växjö.

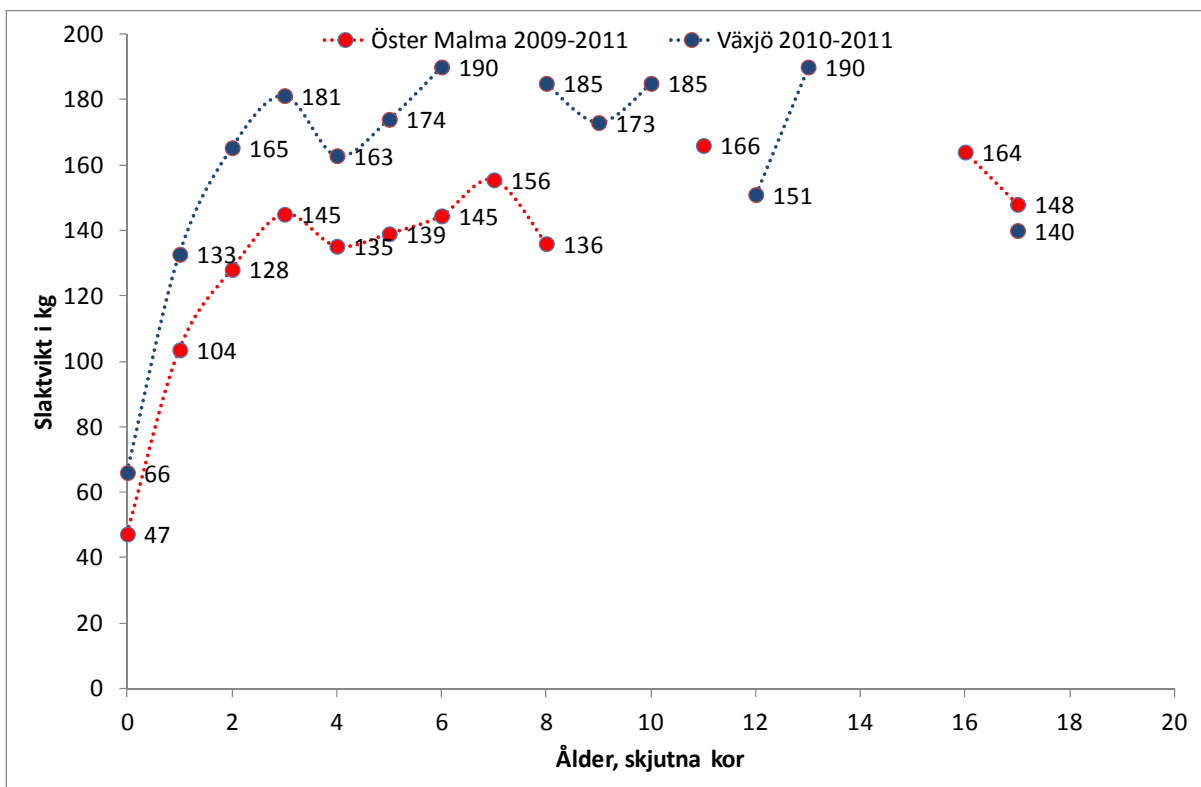
Figur 1. Genomsnittlig slaktvikt tjurar Växjö, Kronoberg jaktåren 2010 och 2011, och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011 års insamlingar.

Slaktvikterna för tjurar är väsentligt högre för alla åldrar i Växjöområdet. Skattningen från Öster Malma baseras på 64 djur [24(2011)+18(2010)+32(2009)], Växjö på 109 djur [57(2011)+52(2010)]. För Öster Malma är vikterna för djur två år och äldre säkert inte helt representativa på grund av begränsningar i avskjutningen, däremot är vår bedömning att vikterna för tjurar i Växjö är mer representativ. Vår bedömning är att vikterna i Växjöområdet kommer fortsatt att ligga väsentligt högre än för Öster Malma. Tjurkalvvikterna skiljer sig 20 kg - 41% - mellan våra två studieområden. En låg kroppsvikt som kalv lever kvar och ger normalt lägre vikt som vuxen. Det finns en klar koppling mellan tjurens storlek och förmåga att satsa på horntillväxt.

Figur 2. Sambandet mellan ålder och genomsnittligt antal taggar för tjuar i Växjö, Kronoberg jaktåren 2010+211 och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011.

Figur 2 bör tolkas med försiktighet eftersom det rådde taggbegränsning i Öster Malma området; i stort endast pinnstjuar sköts.

Figur 3. Genomsnittlig slaktvikt kor Växjö, Kronoberg jaktåren 2010+2011 och Öster Malma, Södermanland jaktåren 2009-2011 års insamling.

Slaktvikterna för kor är väsentligt högre för alla åldrar i Växjöområdet. Skattningen från Öster Malma på baseras på 81 djur [29 (2011)+18(2010)+44 (2009)], Växjö på 109 djur [57(2011) +52 (2010)]. Liksom för tjurkalvar ligger kvigkalvarna lägre – skillnaden mot Växjöområdet är 19 kg vilket motsvarar 40 % i skillnad. Även hos hondjuren kommer den sämre starten tidigt i livet att leva kvar och påverka framtida reproduktion. Det avspeglas även för vikterna på 1-3 åringar. Från fyra år och uppåt grundar vi än så länge våra medelvärden på få datapunkter.

I bilagan finner ni information om varje älg som rapporterats från Öster Malma, Södermanland. I bilagan finns information om den märkning ni använt (ID-kropp), kön, ålder, antal taggar vikt i kg, vilken dag den sköts vilket jaktlag. Om det är ett hondjur finns information om den var dräktig, om betäckt, om brunst på gång, om brunsten var förbi, om hondjuret inte var könsmogot, eller inte bedömt. Bedömningen är markerad med ett "X". De individer som saknar "X", har inte bedömts. Detta kan förklaras med att könsorganen inte inkommit, varit icke fullständiga eller felaktigt urtaget. Slutligen finner ni betäckningen "Anöstral". Ett "X" där innebär att vi i vårt material har älgkor med inaktiva äggstockar under älgjaksperioden. Det är inte normalt. Inaktivitet i äggstockarna kan bero på dålig allmän kondition (exempelvis på grund av sjukdom, avmagring). En av korna med inaktiva äggstockar hade livmoderinflemmation, den andra var trafikskadad. Notera att när det står att "käke saknas" så är angiven ålder en uppskattning av respektive jaktlag.

/Göran Ericsson/

/Anne Marie Dalin/

/Jonas Malmsten/

Bilaga 1.

